

Härnösands kommuns revisorer

Till
Arbetslivsnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium
Kommunstyrelsen

2021-02-11

Revisionsrapport ”Grundläggande granskning”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en grundläggande granskning för att bedöma om nämnden har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionen önskar att arbetslivsnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 17 maj 2021. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lena.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer

Sigge Tjernlund
Ordförande

Ingrid Flodin
Vice ordförande

Bo-Anders Öberg
2:a vice ordförande

Grundläggande granskning - arbetslivsnämnden

Rapport

Härnösands kommun

KPMG AB

2021-02-11

Antal sidor 8

Härnösands kommun
Grundläggande granskning - arbetslivsnämnden

2021-02-11

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Kommentarer till föregående års granskning	4
4	Resultat av granskningen	5
4.1	Målstyrning	5
4.2	Ekonomistyrning	6
4.3	Uppföljning av intern kontroll	7
5	Risker och utmaningar identifierade av nämnden	8
6	Slutsats och rekommendationer	8

1 Sammanfattning

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål kan tydliggöras och att arbetet med intern kontroll kan förstärkas.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi arbetslivsnämnden att:

- undersöka varför så få har svarat samt gå igenom frågorna i enkäten för att säkerställa att varje ledamot känner till uppdraget och det ansvar som ligger på nämnden, se avsnitt 4
- se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 4.1
- se över arbetet med internkontroll, se avsnitt 4.3

2021-02-11

2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. I årets granskning avser revisorerna att särskilt följa styrelsens och nämndens ekonomistyrning.

Resultatet av granskningen ligger till grund för revisorernas ansvarsprövning tillsammans med övriga granskningar.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

— Kommunallagen (2017:725)

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av underlag erhållits av nämnden och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.
- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet
- Enkät skickad till samtliga ledamöter

Rapporten är faktakontrollerad av nämndordförande och förvaltningschef för arbetslivsförvaltningen.

2021-02-11

3 Kommentarer till föregående års granskning

KPMG genomförde på uppdrag av kommunens revisorer en motsvarande granskning år 2019. Arbetslivsnämnden svarade på rekommendationerna till denna granskning:

Utbildning: nämnden delar revisionens bedömning. En grundläggande politikerutbildning arrangeras centralt i början av år 2020. En utbildning med fördjupning i nämndernas ansvarsområden kommer att arrangeras senare under året.

Målstyrning: nämnden delas till viss del revisionens bedömning att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål behöver ses över. Revisionen påpekar att det i verksamhetsplanen inte framgår hur indikatorer för resultatuppgifter ska kontrolleras eller genomföras. Det stämmer att dessa uppgifter inte framgått av verksamhetsplanen. I förvaltningens arbete har det dock funnits dokumenterade rutiner för hur resultatuppgifter följs upp. Nämnden tar till sig synpunkterna och dokumentation gällande hur indikatorer för resultatuppgifter ska kontrolleras kommer att föras in i verksamhetsplan 2021.

Revisionen påtalar att det saknas måltal för år 2019 avseende andelen deltagare som efter tolv månaders arbetsförberedande åtgärder upplever en förbättrad anställningsbarhet. Måltalet för 2019 var 50 %. Beslutsunderlag för aktuellt måltal bifogas. Revisionens bedömning är att nämnden regelbundet bör följa upp resultatuppgifterna och om avvikelse konstateras besluta om måluppfyllande åtgärder. Resultatuppgifterna följs idag upp i delårsbokslutet samt verksamhetsberättelsen. Nämndens bedömning är att resultatuppgifterna är av sådan art att de inte går att mäta oftare. Betyg mäts lämpligast en gång per halvår. På samma sätt är det med förbättrad anställningsbarhet som kräver att deltagaren genomgår en utvecklingsprocess. I det fall nämnden får resultatuppgifter där det är meningsfullt med högre frekvens i mätningarna får man ta ställning till det då.

Internkontroll: Revisionen framhåller att man inte tagit del av någon risk- och väsentlighetsanalys som ligger till grund för kontrollplanen 2019 samt att det inte framkommer hur eller när de beslutade fokusområdena ska kontrolleras. Nämnden instämmer i att det har funnits brister i det förberedande arbetet till intern kontrollplan. Detta åtgärdades dock redan inför 2020 där en dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys ligger till grund för kontrollmomenten. Nämnden instämmer i att identifierade fokusområden behöver följas upp och som ett första led kommer uppföljning att ske som en del av delårsbokslutet.

4 Resultat av granskningen

Enkäten har skickats till 16 ledamöter. Fyra ordinarie ledamöter och tre ersättare har svarat.

Revisionens rekommendation från förra årets rapport att enkätsvaren ska behandlas av nämnden har inte genomförts.

Vi kvarstår med vår rekommendation att nämnden bör gå igenom frågorna för att säkerställa att varje ledamot känner till uppdraget och det ansvar som ligger på nämnden.

4.1 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Antal		
		Ja	Nej	Vet ej
1.1	Har nämnden fastställt verksamhetsmål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	4		3
1.2	Har nämnden formulerat verksamhetsmålen så att de är mätbara? ¹	6		1
1.3	Följer nämnden upp hur verksamhetsmålen utvecklas under året? ²	5		2
1.4	Har nämnden beslutat om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	3	2	2

Arbetslivsnämnden beslutade den 23 oktober 2019³ att anta verksamhetsplan med kontrollplan, mål och budget för år 2020. Denna verksamhetsplan reviderades och beslut om en ny verksamhetsplan togs den 12 december 2019⁴. Den huvudsakliga orsaken till revideringen grundade sig i konkurs hos tjänsteleverantör som innebar verksamhet flyttades över till kommunal regi.

Av verksamhetsplanen framgår de kommunövergripande mål som rör nämndens verksamhet samt de tre tilldelade resultatuppdragen med tillhörande styrtal. Vi noterar att nämnden i kommentarer har beskrivit hur resultatuppdragen ska bidra till ökad måluppfyllelse. Det framgår däremot inte när uppdragen ska följas upp.

Vi har tagit del av måluppföljning per 2020-08-31 och noterar att nämnden följt upp samtliga resultatuppdrag. Av delårsrapporten framgår ingen bedömning av måluppfyllelse, vi noterar däremot att utfallet för målet avseende andelen med godkända resultat inom gymnasiegemensamma kurser i Komvux är högre än målsättningen för år 2020.

Vi noterar att målsättningen för målet avseende andelen deltagare med försörjningsstöd som efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd får egen försörjning ska öka

¹ En svarande har till fråga 1.2 kommenterat att verksamhetsmålen är delvis mätbara då det finns flera faktorer som kan påverka resultatet men som ligger utanför nämndens kontroll.

² En ledamot har till fråga 1.3 svarat att vissa mål endast är möjliga att följa upp per helår då de baseras på statistik från SCB

³ ARN 2019-10-23 § 93

⁴ ARN 2019-12-12 § 108

2021-02-11

skiljer sig från nämndens verksamhetsplan. Av nämndens verksamhetsplan framgår att andelen deltagare som efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd ska ha egen försörjning ska uppgå till 80 % det vill säga betydligt högre jämfört med delårsrapportens målsättning på 30 %. Per sista augusti framgår att 66 % har fått egen försörjning.

4.1.1 Bedömning

Vi anser att det är viktigt att nämnden löpande följer upp samtliga resultatuppdrag med tillhörande styrtal som utformats för att säkerställa bidraget till fullmäktiges övergripande mål.

Vi anser även att nämnden regelbundet bör utvärdera och bedöma resultatuppdragens effekt på fullmäktiges mål. Detta för att vid avvikelser kunna fatta beslut om måluppfyllande åtgärder.

4.2 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Antal		
		Ja	Nej	Vet ej
2.1	Har nämnden fastställt en budget i balans?	6		1
2.2	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser tillräckligt under året?	6		1
2.3	Har nämnden fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget?	6		1
2.4	Har nämnden redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	3	1	3

Arbetslivsnämnden antog den reviderade budgeten den 12 december 2019⁵ där verksamhetens nettokostnader uppgår till 58 mnkr. Vi har tagit del av budgetuppföljning per januari och mars samt nämndens delårsrapporter per sista april och per sista augusti.

Av nämndens fyramånadersrapport⁶ framgår ett positivt utfall motsvarande 3,8 mnkr och en prognos motsvarande 0,5 mnkr. Prognosen förklaras bl.a. av att ingen vuxenutbildningschef kommer att anställas under år 2020 och BEA-anställningar. Prognosen är beräknad utifrån det förväntade stödet från staten för yrkesvux och att yrkeshögskolan startar ny omgång av tre av sina utbildningar.

Av nämndens delårsrapport per sista augusti⁷ framgår en positiv avvikelse för perioden motsvarande 5,5 mnkr samt ett prognostiserat utfall per helår motsvarande 3,7 mnkr. Överskottet kan bl.a. förklaras av förändrat arbetssätt inom Vuxenutbildningen som resulterat i ett överskott motsvarande 2,3 mnkr.

4.2.1 Bedömning

Vi har inga kommentarer.

⁵ ARN 2019-12-12 § 108

⁶ ARN 2020-05-28 § 35

⁷ ARN 2020-09-24 § 50

2021-02-11

4.3 Uppföljning av intern kontroll

3	Intern kontroll	Antal		
		Ja	Nej	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	5		2
3.2	Är nämnden delaktig i risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för planen? ⁸	2	1	4
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden?	5		2
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister?	3	1	3

Nämnden har upprättat en internkontrollplan för år 2020 som bygger på tre punkter utifrån nämndens resultatuppdrag. Till grund för internkontrollplanen ligger en upprättad riskanalys.

Vi har tagit del av riskanalysen och noterar att det finns ett antal kontrollområden där risken bedömts som hög men som inte har inkluderats i nämndens internkontrollplan. Ett exempel är hantering av GDPR av systematiskt arbetsmiljöarbete. Vad gäller GDPR framgår av riskanalysen att den är under arbete.

Av nämndens delårsrapport per sista augusti framgår att arbetet med internkontroll inte har påbörjats till följd av covid-19 men planeras att startas upp under hösten och slutföras under år 2021.

Vid dialogen med presidiet framkom att det pågår en översyn av riskanalys och uppföljning av intern kontroll. Nämnden kommer också göras mer delaktiga i riskanalysen.

4.3.1 Bedömning

Vi ser positivt på att nämnden utarbetat en riskanalys till grund för internkontrollarbetet. Vi anser däremot att kontroller som hör till identifierade risker regelbundet bör följas upp löpande under året, detta för att i längden förhindra att fel uppstår och för att säkerställa att processen är effektiv.

⁸ En svarande har till fråga 3.2 kommenterat att personen inte känner till att nämnden varit delaktig i risk- och väsentlighetsanalysen.

2021-02-11

5 Risker och utmaningar identifierade av nämnden

Nämnden har identifierat följande som utmaningar för nämnden:

- Det ekonomiska läget
- Sekretess och hantering av personuppgifter
- Hög arbetslöshet och komplexare arbetsmarknad
- Rutiner för beslut och återrapportering till nämnden
- Följder av distansarbete för Komvuxelever
- Följder av covid-19

6 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål kan tydliggöras och att arbetet med intern kontroll kan förstärkas.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi arbetslivsnämnden att:

- undersöka varför så få har svarat samt gå igenom frågorna i enkäten för att säkerställa att varje ledamot känner till uppdraget och det ansvar som ligger på nämnden, se avsnitt 4
- se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 4.1
- se över arbetet med internkontroll, se avsnitt 4.3

Datum som ovan

KPMG AB

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Klara Engström
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.